

J. J.

Historia techniki dla dzieci

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/3-4, 522-523

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KALENDARZ DZIEJÓW POLSKIEGO LOTNICTWA

Tygodnik lotniczy „Skrzydłata Polska“ publikuje w nrach 12 i 13/1960 zestawienie najważniejszych wydarzeń z początkowego okresu historii polskiego lotnictwa.

Zestawienie obejmuje osiągnięcia naukowe, konstrukcyjne i wyczynowe z zakresu techniki raketowej, balonowej oraz lotniczej. Włączono tu również wydarzenia o charakterze organizacyjnym.

Obok osiągnięć Polaków dokonywanych w kraju i poza jego granicami wymienione są w zestawieniu wyczyny cudzoziemców, które odbyły się na terenie Polski (np. loty balonowe).

Pierwszą datą w kalendarzu jest rok 1241, kiedy w bitwie pod Legnicą wojsko polskie zetknęło się po raz pierwszy z raketami. Ostatnią datą, zamykającą zestawienie, są lata 1914 i 1915, w których miały miejsce lotnicze wyczyny Jana Nagórskiego o światowym znaczeniu (m.in. pierwsze loty arktyczne).

Na marginesie jako ciekawostkę warto przytoczyć za „Skrzydłatą Polską“ (nr 12/1960) reklamę amerykańskich zakładów Lockheed, w której przy okazji propagandy rakiet i pojazdów kosmicznych znajduje się wzmianka o pomysłach Siemienowicza.

W reklamie tej czytamy m.in., że „pomysł rakiet wielostopniowych, podstawę konstrukcji nowoczesnych pocisków raketowych i pojazdów kosmicznych podał przed wielu laty, bo już w roku 1650 Kazimierz Siemienowicz, generał porucznik w służbie króla Polski. Jego projekt obejmował raketę 3-stopniową, w której każdy człon posiadał własny ładunek prochowy i dyszę“.

W ogłoszeniu zamieszczono też rysunki wielostopniowych rakiet projektowanych przez Siemienowicza.

J.J.

HISTORIA TECHNIKI DLA DZIECI

Z satysfakcją trzeba odnotować, że historia techniki coraz szerzej zaczyna docierać do ogółu społeczeństwa.

Do tematów z tej dziedziny sięgają również czasopisma dla dzieci. Np. dwutygodnik „Płomyczek“ (nr 7/1960) podaje w rubryce *Ja i świat — ilustrowana encyklopedia Płomyczka* pomysłowo i barwnie ilustrowaną historię budowy mostów.

„Horyzonty Techniki dla Dzieci“ od dawna już popularyzują dzieje technicznych osiągnięć i wynalazków.

O zaawansowaniu w publikacjach z tej dziedziny może świadczyć opowiadanie zamieszczone w nrze 2/1960 tego miesięcznika *Hamulce Westinghousea*.

Autorka opowiadania dr Hanna Korab wyjaśnia zasadę działania hamulców na sprężone powietrze w ciekawej, zbeletryzowanej formie.

Trzeba przyznać, że popularyzacja powyższego tematu przydałaby się bardzo i wśród dorosłego społeczeństwa.

J.J.

PIERWSZY „PRZEGLĄD TECHNICZNY“

„Przegląd Techniczny“, główny organ stowarzyszeń technicznych w Polsce, ukazujący się z krótkimi jedynie przerwami od roku 1875, miał swego poprzednika o tym samym tytule.

Pierwsze chronologicznie czasopismo „Przegląd Techniczny“ ukazało się w Warszawie w 1866 i po niedługim istnieniu przestało wychodzić już w roku następnym. Było to — jak głosił nagłówek — „pismo miesięczne poświęcone przemysłowi krajowemu, obejmujące praktyczne zastosowania inżynierii cywilnej, budownictwa, górnictwa, mechaniki, metalurgii oraz technologii chemicznej i mechanicznej“.

Dzieje czasopisma przypomina mgr inż. J. W. Czarnowski w artykule O „Przeglądzie Technicznym“ sprzed 100 lat („Przegląd Techniczny“ nr 27/1960). Autor cytując fragmenty redakcyjnego artykułu wydawców pierwszego „Przeglądu Technicznego“ podkreśla, że pismo reprezentowało postępowy, racjonalistyczny nurt polskiej inteligencji technicznej.

J. J.

XV-LECIE GÓRNICTWA W POLSCE POWOJENNEJ

Nr 3/1960 „Przeglądu Górniczego“ poświęcony został najnowszemu piętnastoletniemu okresowi historii polskiego górnictwa.

Ten jubileuszowy numer zawiera m.in. artykuł wstępny ministra górnictwa i energetyki inż. J. Mitreği i artykuł prof. B. Krupińskiego *Nauka górnictwa w XV-leciu*, w którym autor ocenia zdolności wytwórcze górnictwa w Polsce w przekroju lat 1919, 1939 i 1959, wykazując udział nauki w rozwoju produkcji górniczej oraz charakteryzując najważniejsze ośrodki kształcenia fachowców i podstawowe kierunki prowadzonych prac naukowych. Dalej prof. M. Borecki w artykule *Rozwój postępu technicznego* omawia zasadnicze linie rozwoju postępu technicznego w kopalniach węgla kamiennego z podkreśleniem najważniejszych osiągnięć.